GAZETA LWOWSKA

W Sobotę   Nro. 4.   6. Stycznia 1816.

Wiadomości zagraniczne.

Rossya.

Kuryer Litewski umieścił z Gazety Ryzkiey następuiące wiadomości z Rygi:

Dnia 27. Listopada (9. Grudnia.) N. Cesarzowa panuiąca dnia 24. o 2giey z południa przybyła tu, wystrzałami z dział i odgłosem dzwonów powitana; u bramy tryumfalney przyięły Monarchinię różne oddziały woysk, nowo i bogato ubraney gwardyi honorowey konney, i całey milicyi obywatelskiey. Wśród radośnych okrzyków ludu wiechała N. Pani na zamek, gdzie od oczekuiących Władz woyskowych, cywilnych i Duchowieństwa powitaną została, a potem iadła obiad u J. W. Gubernatora woiennego Margrabiego Pauluzzi. Raczyła bydź na świetnym balu danym przez Towarzystwo, z Woyskowych, Uczonych i kupców złożone. Wieczorem miasto było oświecone. Dnia 25. raczyła N. Monarchini przyiąć na zamku wielki obiad, a wieczorem koncert. Dnia 26. rano wyiechała do Petersburga.

Dnia 30. Listopada (12. Grudnia.) „N. Cesarz przybył do tuteyszego zamku dnia 28. t. m. po południu o 1wszey, a przeszłey nocy udał się w dalszą podróż do Petersburga. W czasie pobytu swego raczył łaskawie przyiąć bal przez kupiectwo dany, także dnia wczorayszego obiad w domu Szlachty, a wieczorem bal w domu Towarzystwa Kazynowego. Nie zezwolił na uroczyste siebie przyięcie. Wspaniała skromność, cecha prawdziwey wielkości, w tem większey świetności ukazała się, gdy N. Pan tegoż dnia uyrzał spełnione błogie skutki zbawiennych swych usiłowań o szczęście Europy: doszła bowiem N. Pana wiadomość, że dnia 8. (20.) Listopada pokóy powszechny przez umocowanych ku temu Ministrów podpisany został. Radośna ta nowina obchodzona była w obecności Nayiaśnieyszego Cesarza przez uroczyste Te Deum w Grecko-Rossyyskim kościele katedralnym. Nie w okazałości Panuiącego nad czterdziestu milionami ludzi, lecz w nadobney dobrotliwości zesłanego nam od Boga Anioła Pokoiu ukazał się Wielki Monarcha ludowi swoiemu, który go wszędy z nayżywszą radością przyimował. Dnia 27. t. m. napełnione iuż były ulice tłumami radośnego ludu, który z zachwycaiącym zapałem święcił powrót Dawcy swoiego szczęścia, przez składanie przed ołtarzem na rynku wzniesionym dziękczynnych do Naywyższego modłów. Nowe dobrodzieystwa Monarchy epokę tę oznaczyły: prócz wielu łask wyświadczonych dla pomyślności handlu i miasta, użyczono półtora miliiona rubli ass: na lat 20 bez procentu dla zubożałych przez spalenie przedmieść właścicieli domów; także 150,000 rubli. ass: dla tuteyszego kupiectwa Rossyyskiego na wybudowanie domu kupieckiego na lat 10; procent zaś od tego kapitału tylko w pięciu ostatnich leciech opłacany będzie. Nayiaśnieyszy Pan odiechał! ... Nayżywsza wdzięczność, naywiernieysze przywiązanie obywateli miasta Rygi towarzyszą wspaniałemu Dobroczyńcy.

Królestwo Polskie.

Dalszy ciąg Ustawy konstytucyyney Królestwa Polskiego:

Rozdział Trzeci.

O Namiestniku i o Radzie Stanu.

Art. 63. Rada Stanu, pod prezydencyią Króla lub iego Namiestnika, składa się z Ministrów, Radców Stanu, Referendarzy, iako też z osób, które Król zechce szczególnie do niey wezwać.

Art. 64. W nieprzytomności Króla, Namiestnik i Rada Stanu zarządzaią w iego imieniu sprawami publicznemi Królestwa:

Art. 65. Rada Stanu dzieli się na Radę administracyyną, i na ogólne Zgromadzenie.

Art. 66. Rada Administracyyna składać się będzie z Namiestnika, z Ministrów Naczelników pięciu Wydziałów Rządowych i z innych osób, szczególnie przez Króla wezwanych.

Art. 67. Członki Rady Administracyyney maią głos doradczy. Zdanie Namiestnika iest iedynie stanowcze. Namiestnik wydawać będzie swe postanowienia w Radzie, stosownie

do Ustawy Konstytucyyney, do praw i do pełnomocnictwa Królewskiego.

Art. 68. Każde postanowienie Namiestnika, aby było obowiezuiącym, wydane bydź powinno w Radzie administracyyney i zaświadczone podpisem Ministra Naczelnika Wydziału.

Art. 69. Namiestnik przedstawia do nominacyi Królewskiey, podług osobnego urządzenia, po dwóch Kandydatów na każde mieysce wakuiące Arcy-Biskupa, Biskupa, Senatora, Ministra, Sędziego Trybunału Naywyższego, Radcy Stanu i Referendarza.

Art. 70. Namiestnik wykona w ręce Króla i w obliczu Senatu następuiącą przysięgę: „Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, iż sprawować będę w imieniu Króla, Rządy Polski, stosownie do Aktu konstytucyynego, do praw i do pełnomocnictwa Królewskiego, i że złożę Królowi władzę, którą mi powierzył, skoro się Jego Królewskiey Mości zdawać będzie.“ W nieprzytomności Króla w Królestwie, Akt złożenia przysięgi przez Namiestnika w ręce Królewskie, przesłany będzie Senatowi przez Ministra Sekretarza Stanu.

Art. 71. Pod bytność Królewską, Władza Namiestnika iest zawieszona. Zawisło w tenczas od Króla pracować poiedynczo z Ministrami, lub zwoływać Radę Administracyyną.

Art. 72. W przypadku zeyścia z tego świata Namiestnika, lub gdyby Królowi nie zdawało się nominować go, Król tymczasowo mieysce iego zastąpi mianowaniem Prezesa.

Art. 73. Ogólne zgromadzenie Rady Stanu składać się będzie ze wszystkich Członków wyrażonych w artykule sześćdziesiątym trzecim: Odbywać się będzie pod Prezydencyą Królewską, Namiestnika, lub w ich nieprzytomności, pierwszego Członka Rady podług porządku oznaczonego w artykułach sześćdziesiątym trzecim i sześćdziesiątym szóstym.

Czynnością iey będzie:

1. Roztrząsać i układać proiekta wszelkie do praw i urządzeń, ogółu Kraiu tyczących się.

2. Stanowić względem oddania pod Sąd Urzędników Administracyynych mianowanych przez Króla, za przestępstwa w urzędzie, wyiąwszy tych, co Sądóm Seymowym ulegli.

3. Stanowić w przypadkach sporu o Jurysdykcyą.

4. Roztrząsać corocznie zdanie sprawy, przez każdy główny Wydział Rządowy składane.

5. Zbierać spostrzeżenia względem nadużyciów i tego wszystkiego, coby mogło uwłaszczać Ustawie Konstytucyyney, i układać z nich ogólne przedstawienie podać się maiące Panuiącemu, który oznaczy przedmioty podlegaiące odesłaniu za Jego rozkazem do Senatu lub do Seymu.

Art. 74. Zgromadzenie ogólne Rady Stanu roztrząsa wszelkie przedmioty na rozkaz Króla, Namiestnika, lub na żądanie Naczelnika Wydziału, stosownie do Statutu organicznego.

Art. 75. Postanowienia zgromadzenia ogólnego Rady Stanu ulegaią potwierdzeniu przez Króla lub Namiestnika; te zaś, które się tyczą oddania pod Sąd Urzędników i sporu Jurysdykcyynego, niezwłocznie wykonanemi będą.

Rozdział Czwarty.

O Wydziałach Rządowych.

Art. 76. Wykonanie praw powierzone będzie różnym Wydziałóm Rządowym iak niżey:

1. Kommissyi obrządków religiynych i Oświecenia publicznego.

2. Kommissyi Sprawiedliwości, wybraney z pomiędzy Członków Trybunału Naywyższego.

3. Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policyi.

4. Kommissyi Woyny.

5. Kommissyi Przychodów i Skarbu.

Każda z tych Kommissyi zostawać będzie pod prezydencyą i kierunkiem Ministra tym końcem mianowanego.

Art. 77. Ustanowionym będzie Minister Sekretarz Stanu, który ciągle przy boku Królewskim ma przemieszkiwać.

Art. 78. Będzie Izba Obrachunkowa, do którey należeć ma ostateczna rewizya rachunków i zakwitowanie składaiących rachunki. Izba ta od samego tylko Króla zależeć będzie.

Art. 79. Statut organiczny oznaczy skład i attrybucye Kommissyi oświecenia publicznego, iako też i sądownictwa.

Art. 80. Kommissye Spraw Wewnętrznych, Woyny i Skarbu składać się będą z Ministra i Radców Stanu Dyrektorów Jeneralnych, podług rozporządzeń Statutów organicznych.

Art. 81. Minister Sekretarz Stanu przedstawia Królowi sprawy, które mu przesyła Namiestnik, i przesyła nawzaiem Namiestnikowi postanowienia Królewskie. Stosunki zewnętrzne, ile się Królestwa Polskiego dotyczeć będą, iemu są powierzone.

Art. 82. Ministrowie Naczelnicy Wydziałów, tudzież Członki Kommissyy Rządowych, odpowiadaią i podległemi są Sądom Seymowym za każde naruszenie Ustawy Konstytucyyney, praw i postanowień Królewskich, któregoby się dopuścili.

Rozdział Piąty.

O Administracyi Woiewodzkiey,

Art. 83. W każdem Woiewództwie będzie Kommissya Woiewódzka, złożoną z Prezesa i Kommissarzy, dla wykonania rozkazów Kommissyi Rządowych, podług osobnego urządzenia.

Art. 84. W Miastach będą Urzędy municypalne, w każdey zaś Gminie będzie Wóyt, dla wykonywania rozkazów Rządowych, iako ostatnie ogniwo Administracyi kraiowey.

Tytuł Czwarty.

O Reprezentacyi Narodowey.

Art. 85: Reprezentacya Narodowa złożona iest wedle brzmienia Artykułu trzydziestego pierwszego.

Art. 86. W osobie Króla i w dwóch Izbach Seymowych polega Władza prawodawcza, stosownie do rozporządzeń artykułu trzydziestego pierwszego.

Art. 87. Seym zwyczayny zgromadza się co dwa lata w Warszawie w czasie oznaczonym przez Akt zwołania od Króla wydany. Trwać będzie dni trzydzieści. Król iedynie może go przedłużyć, odroczyć i rozwiązać.

Art: 88. Król zwołuie Seym nadzwyczayny, kiedy mu się to zdawać będzie.

Art: 89. Członek Seymu nie może przez czas iego trwania bydź przytrzymanym, ani kryminalnie sądzonym, chyba za zezwoleniem Izby, do którey należy.

Art: 90. Seym naradza się nad wszelkiemi proiektami do praw Cywilnych, Kryminalnych lub Administracyynych, które mu przesłane będą od Króla przez Radę Stanu. Naradza się nad wszystkiemi proiektami, które mu Król każe podać względem umiarkowania lub zmiany attrybucyi Władz i Urzędów Konstytucyynych, iako to: Seymu, Rady Stanu, Sądownictwa i Kommissyy Rządowych.

Art: 91. Seym naradza się, podług wezwania Panuiącego, nad powiększeniem lub zmnieyszeniem podatków, nakładów i wszelkich ciężarów publicznych, nad zmianą, iakieyby wymagały, nad n[illegible]lepszym i naysprawiedliwszym sposobem rozkładu, nad układaniem Budżetu przychodów [illegible] rozchodów, nad urządzeniem systematu menniczego, nad zaciągiem do woyska, równie iak i nad wszystkiemi innemi przedmiotami, któreby mu przez Panuiącego były odesłane.

Art; 92. Seym ieszcze naradza się nad tém, co mu udzieloném będzie od Króla, w skutku rapportu ogólnego poruczonego Radzie Stanu przez Artykuł siedmdziesiąt trzeci. Nakoniec, Seym po rozstrzygnieniu tych wszystkich przedmiotów przyymuie żądania, przełożenia i odwołania się Posłów i Deputowanych, maiące za cel dobro i korzyści swych współobywateli. Przesyła ie Radzie Stanu, która ie podaie Panuiącemu. Gdy od Króla odesłanemi zostaną Seymowi przez Radę Stanu, Seym naradza się nad proiektami praw, do których takowe żądania stały się powodem.

Art: 93. W przypadku, gdyby Seym nie ustanowił nowego Budżetu, dawny zachowuie moc prawa aż do przyszłego zebrania się Seymu. Jednakże Budżet ustaie po upłynieniu lat czterech, gdyby w tym przeciągu Seym zwołanym nie był.

Art: 94. Seym nie może się trudnić iak tylko przedmiotami do iego attrybucyy należącemi, lub wskazanemi w akcie zwołania.

Art: 95. Obiedwie Izby naradzaią się publicznie. Mogą wszelako zamienić się w Wydział tayny na żądanie dziesiątey części Członków przytomnych.

Art: 96. Proiekta do praw, ułożone w Radzie Stanu, wnoszone będą na Seym za rozkazem Królewskim przez Członków teyże Rady.

Art: 97. Od Króla zależy kazać wnosić proiekta, bądź do Izby Senatorskiey, bądź do Izby Poselskiey, wyiąwszy proiekta skarbowe, które pierwey do Izby Poselskiey powinny bydź wnoszone.

Art: 98. Do roztrząsania proiektów będą wybrane w każdey Izbie przez wota sekretne trzy oddzielne Kommissyie, złożona każda, w Izbie Senatorskiey z trzech, a w Izbie Poselskiey z pięciu Członków, iako to:

Kommissyia do praw Skarbowych.

Kommissyia do praw Cywilnych i Kryminalnych.

Kommissya do praw organicznych i administracyynych.

Każda Izba uwiadomia Radę Stanu o wyborze tych Kommissyy.

Kommissyie znosić się będą z Radą Stanu.

Art: 99. Proiekta, wniesione za rozkazem Królewskim, nie mogą bydź zmieniane tylko przez Radę Stanu, w skutku przedstawionych iey uwag od stosownych Kommissyy Seymowych.

Art: 100. Same tylko Członki Rady Stanu w obu Izbach, i Członki Kommissyy w Izbach właściwych, mogą mieć mowy z pisma. Innym

Członkóm będzie tylko wolno z pamięci się przymawiać.

Art: 101. Członki Rady Stanu maią mieysce i głos w obu Izbach przy roztrząsaniu proiektów Rządowych. Lecz nie maią prawa wotowania, ieżeli nie są Senatorami, Posłami lub Deputowanemi.

Art: 102. Proiekta decydowane będą większością zdań: wotowanie nad proiektem będzie głośne. Proiekt tym sposobem przyięty przez iedną Izbę większością zdań, przeydzie do Izby drugiey, która podobnież względem niego stanowić będzie.

Równość zdań będzie uważaną za przyięcie proiektu.

Art. 103. Proiekt przez iedną Izbę przyięty, nie może bydź przez drugą zmienianym, tylko albo całkowicie przyiętym, albo odrzuconym.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

Francya.

Oto iest kopia Noty, podaney d. 20. Listopada Xięciu Richelieu przez Ministrów czterech Dworów sprzymierzonych, z okoliczności nowego (*umieszczonego w 102gim Nrze przeszłoroczney Gazety naszey*) traktatu przymierza między Austryą, Rossyą, Angliią i Prusami.

„Podpisani Ministrowie połączonych Gabinetów, maią zaszczyt udzielić JO. Xięciu Richelieu nowy traktat przymierza, który podpisali w imieniu i z rozkazu swych NN. Panów, a którego przedmiotem było nadanie zasadóm uświeconym przez traktaty w Chaumont i w Wiedniu, naybliższego przystosowania do okoliczności obecnych i połączenia przeznaczeń Francyi z wspólnym interessem Europy.“

„Gabinety Mocarstw sprzymierzonych uważaią stałość porządku rzeczy szczęśliwie przywróconego w tym Kraiu, za nayistotnieyszą podstawę ciągłey i trwałey spokoyności. Ku temu to celowi połączone ich usiłowania trwale były kierowane, a utrzymanie, i ustalenie skutków tych usiłowań, było ich szczerém pragnieniem, które dyktowało układ nowego traktatu. N. Król Chrześciiański uzna w tym akcie troskliwość, z którą zebrali nayzdolnieysze środki do oddalenia tego wszystkiego, coby mogło w przyszłości zachwiać wewnętrzną spokoyność Francyi, i z którą przygotowali zaradcze środki przeciw niebezpieczeństwu, któremby powaga i władza Królewska, ten fundament porządku publicznego, mogła ieszcze bydź zagrożona. Zasady i zamiary sprzymierzonych Monarchów są w tym względzie nieodmienne. Związki świeżo przez nich utworzone, są tego nayniewątpliwszym dowodem; ale też mocne ich usiłowanie zadowolnienia N. Króla Francyi i przywrócenia spokoyności iego Państwa, napełnią ich nadzieią, iż smutne wypadki, myślą tylko w takich związkach przypuszczone, nigdy się nie urzeczywiszczą.“

„Gabinety sprzymierzone naypierwsze zapewnienie tey nadziei znayduią w wyiaśnionych zasadach, w uczuciach wspaniałych i w osobistych cnotach N. Króla Chrześciiańskiego. Ten N. Monarcha uznał wraz z niemi, iż w Kraiu targanym przez ćwierć wieku konwulsyami rewolucyi, nie samą siłą można przywrócić spokoyność we wszystkich umysłach, ufność we wszystkich zgromadzeniach i równowagę w różnych częściach ciała towarzyskiego; iż dla utworzenia tey szczęśliwey zmiany, należy połączyć mądrość z silną dzielnością, i stałość z umiarkowaniem. — Gabinety sprzymierzone, dalekiemi będąc od obawy, aby N. Król miał kiedykolwiek dozwolić ucha nierostropnym lub namiętnym poradom, dążącym do zasilenia nieukontentowań, do wznowienia postrachów, do wzniecenia nienawiści i rozprzągnień iuż pogodzonych zdań, są i owszem przeciwnie, przez rozporządzenia N. Króla równie rostropne iak wspaniałe, poczynione we wszystkich chwilach iego panowania, dostatecznie przekonanemi. Wiedzą sprzymierzeni Monarchowie, iż N. Król Francuzki, stanie za tarczę przeciw wszelkiego rodzaiu nieprzyiaciołom dobra publicznego, i spokoyności iego Państwa, za swoiém przywiązaniem do Ustaw konstytucyinych, obwieszczonych pod iego własną opieką, i za swoią wyrzeczoną wolą, że chce bydź oycem wszystkich swych poddanych, bez różnicy stanu i wyznania; iż chce wymazać z pamięci wszystko, a nawet samo przypomnienie nieszczęść poniesionych, i że z czasów upłynionych zachowa samo tylko dobre, które Opatrzność z łona nieszczęść publicznych wyprowadzić umiała. I tak tylko wspólne życzenie sprzymierzonych Gabinetów, zachowania władzy konstitucyyney N. Króla dla szczęścia iego Kraiu i utrzymania pokoiu świata, uwieńczone będą naypomyślnieyszym skutkiem. a Francya oparta na swych dawnych fundamentach, zaymie wysokie mieysce, które ma przeznaczone w systemacie Europy.“

„Podpisani maią zaszczyt ponowić JO. Xięciu Richelieu, zapewnienie wysokiego szacunku.“

W Paryżu dnia 20. Listopada 1815.

(Podpisano) Metternich, Castlereagh, Hardenberg, Capo d'Istria.